

Hälsning vid öppnandet av utställningen "Kvinnor i förändringens tid, reformationens och vår" inom ramen för seminariet för kvinnor från EKM och Lunds stift i Örestrand, i närheten av Höganäs

Kära systrar,

Tyvär kan jag inte vara med vid öppnandet av utställningen "Kvinnor i förändringens tid", därför hälsar jag er mycket hjärtligt på det här viset! Jag gläds mycket över att ni i Sverige också tar upp detta tema och önskar er en fin vernissage och en god respons på utställningen med många, många besökare. Må utställningen ge många inspirerande och utvecklande impulser!

Med stor glädje och en viss stolthet öppnade jag förra hösten en liknande utställning som berörde Mitteldeutschland. Gärna kommer jag ihåg den underbara svenska damkören, hur den, som ett kvinnligt nätverk, uttryckte vänskapen mellan våra kyrkor i ord och ton!

Ett viktigt och på långt när ännu inte tillräckligt bearbetat tema i reformationen är frågan om vilka bidrag kvinnor lämnade till reformationens framgång och vad som är kvinnors roll och kallelse i kyrka och samhälle i det förflutna, i nuet och framtiden.

Er utställning om kvinnor i den svenska reformationen ger ett viktigt bidrag till detta! Därför ger öppnandet av utställningen med vernissage i Domkyrkoforum i Lund anledning till stor glädje! Särskilt då, med tanke på reformationsjubileet, främst de kända och berömda reformatorerna stått i rampljuset. I själva verket - och det ska vi verkligen komma ihåg inför det stundande jubileet - är reformationen ett mycket mångfacetterat skeende, där många människor, såväl män som kvinnor, varit verksamma.

Utställningen visar hur även kvinnor på väldigt olika sätt och under helt olika villkor har varit med i de reformatoriska förändringsprocesserna och också präglat dem. Här har ni kunnat göra spännande upptäckter! Många är de relationer, där kvinnor medverkat och påverkat.

Text som medregent, som poet eller författare av andliga sånger, som abbedissa med andliga och världsliga ledningsuppgifter eller som hustru till en reformator, där hon aktivt funnits vid sin mans sida för sakens skull. Så blir det helt uppenbart, att reformationen inte var "EN mans sak", utan att den var ett mycket mångfacetterat och komplext skeende i vilket Gud brukade kraften och gåvorna hos många olika människor, såväl män som kvinnor, till sin tjänst.

Genom att jag i förberedelsearbetet för utställningen i Halle sysslade med "min förmoder", Anna II von Stolberg, blev det tydligt för mig, hur viktig varje enskild människa är för Gud och hur Gud kan använda var och en.

Anna II var i många hänseenden en imponerande och mycket klok kvinna. Inte ens trettonårig blev hon abbedissa i stiftet Quedlinburg. Som riksfurstinna var hon medlem i riksdagen och var endast påven och kejsaren lydnad skyldig. Hon var en i sanning mäktig kvinna i det Heliga romerska riket av tysk nation!

Det är mycket troligt, att hon redan under lång tid hade sympatiserat med reformationens ärende. Ändå väntade hon med att införa reformationen i Quedlinburg ända till 1539. Hon ville inte ge sin katolskt sinnade skyddsherre, Georg av Sachsen, anledning att ta ifrån henne makten. Hon måste ha förstått, att han bara väntade på tillfället. Och även hans efterträdare väntade på detta, när han genom reformationen försökte att dra till sig stiftets makt och rikedom. Så skred Anna II av Stolberg till verket först efter den katolska skyddsherrens död (och förekom därmed samtidigt hans

evangeliska efterträdare). Sedan introducerade hon mycket noggrant och systematiskt reformationen i Quedlinburg.

Det speciella med henne - alldeles säkert till skillnad från många av reformationens män, som störtade sig snabbt in i kampen – var att hon kunde vänta tills den rätta tiden var inne. Hon ville vara trogen sitt ansvar och inte ge upp sin makt. Så bevarade hon en förvånande kontinuitet trots radikala förändringar, för hon förblev abbedissa i sitt stift. Hon förblev agerandets subjekt. Anna II av Stolberg var en klok och tålmodig kvinna. Med dessa egenskaper nådde hon långt.

För mig är hon ett uppmuntrande exempel för att även idag närma sig viktiga förändringar med beslutsamhet och samtidigt med tålamod. Att inte förlora uthålligheten, utan i stället vänta in den rätta tidpunkten. Och samtidigt vara klarsynt, ty det finns även idag en och annan välmenande "skyddsherre" som under förevändningen att vilja beskydda vill leva ut maktbehov och maktlust.

Det har berört mig starkt, hur närvarande en avlägsen kvinnoerfarenhet kan komma. Det har gett mig mod att vara trogen mot mina egna insikter.

Med utställningen "Kvinnor i förändringens tid" slås en bro till vänprojektet i Halle. Och då visar det sig tydligt, att minnet av reformationen får en plats i våra kyrkor som något som förbinder oss och blir speciellt i det konkreta ekumeniska samarbetet. Vandringsutställningen i Halle har nu fått en "syster"!

Efter besöket av kvinnor från Svenska kyrkan vid öppnandet av vår utställning på reformationsdagen 2012 i Marktkirche i Halle, gästas ni i Sverige idag av kvinnor från EKM – det gläder mig mycket. Det är ett fint och vackert tecken på vår gemenskap! I Guds namn kommer vi samman och firar gudstjänster. I nära teologiskt samarbete och andlig gemenskap ser vi gemensamt på vår historia och länkar oss samman med våra förmödrar och nuet, för att med kraft och tillförsikt tjäna Guds rike och Guds rättfärdighet! Ja, så är er utställning inte bara en innehållslig utvidgning, den fördjupar även vår förbundenhet som systrar och bröder. Jag vill av hela mitt hjärta tacka er för denna gemenskap och för ert engagemang!

Kära systrar,

kvinnoorienterade, överregionala, ekumeniska och aktuella, men fram för allt ägnade åt att väcka nyfikenhet och bjuda på många upptäckter: så är de båda utställningarna i EKM och i Sverige.

Må många besökare låta sig inspireras av er utställning och gå på upptäcktsfärd. Jag önskar er många samtal och möten inom ramen för denna utställning.

Med systerliga, glada och hjärtliga hälsningar!

Ilse Junkermann
Landesbischofin